

VARAM: Jaunais regulējums novērsīs radioaktīvas koksnes ievēšanu Latvijā

Publicēts: 15.09.2020.

[Preses relīzes](#)

[Vides aizsardzība](#)

Rīga, 2020. gada 15. septembrī – Šodien Ministru kabinets apstiprinājis Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) sagatavoto noteikumu projektu "Prasības aizsardzībai pret jonizējošo starojumu, ko izraisa radionuklīda cēzija 137 saturs koksnē, kas ieviesta Latvijā no citas valsts". Tajos noteiktas stingrākas prasības Latvijā importētā radionuklīda cēzija 137Cs (turpmāk – Cs137) klātbūtnei koksnes kurināmajā, kā arī pieļaujamo apsaimniekošanu pelniem, kas radušies koksni sadedzinot.

Ministrs Juris Pūce (AP!): "Esam paredzējuši stingrāku regulējumu un papildu pasākumus Latvijā importētā koksnes kurināmā kontrolei. Izstrādātie noteikumi nepieļaus tādas kurināmas koksnes nonākšanu Latvijā, kas satur augstu radiācijas līmeni un var būt bīstama gan iedzīvotāju veselībai, gan apkārtējai videi."

Noteikumos noteiktas Cs-137 robežvērtības (ievestā koksnē nepārsniedz 10 Bq/kg, ja šo koksni vai tās pārstrādes produktus (piemēram, šķeldu) plānots izmantot Latvijā kā biomasas kurināmo, paškontroles prasības Latvijas kurtuvēm, kā arī prasības koksnes pelniem. Noteiktā radioaktivitātes robežvērtība neattiecas uz koksni, ko iaved Latvijā ar citu mērķi, piemēram, koksni, kuru ved cauri Latvijai tranzītā.

Līdz šim Latvijā ievestai koksnei jonizējošā starojuma kontrole notika, šķērsojot valsts robežu (autoceļi, dzelzceļi). Lai arī koksnei, kas nāk no piesārņotām vietām, var būt paaugstināts jonizējošā starojuma līmenis salīdzinot ar radioloģiski tīru koksni, kopumā radionuklīdu saturs koksnē ir ļoti zems un uz valsts robežas izmantotās mērierīces parasti to nespēj konstatēt. Toties radioaktīvā piesārņojuma līmenis pieaug pelnos, kas rodas, sadedzinot koksni, jo koksnē esošā radioaktivitāte pelnos koncentrējas un palielinās līdz pat 1 000 reīzu salīdzinājumā ar sākotnēji koksnē esošo līmeni.*

Lai ierobežotu tādas koksnes importu, kura paredzēta izmantošanai Latvijā kā biomasas kurināmais un kuras sadedzināšanas rezultātā var rasties pelni ar Cs137 klātbūtni, kas pārsniedz iedzīvotājiem un videi pieļaujamās normas, noteikumos paredzētas vairākas prasības gan attiecībā uz koksnes ievadējiem, gan sadedzināšanas iekārtu operatoriem. Ietvertās prasības noteiktas, analizējot citu valstu pieredzi un vadlīnijas, AS "Rīgas siltums" pētījumus un rekomendācijas, kā arī ņemot vērā apsvērumus par cilvēka un vides drošumu aizsardzībai pret jonizējošo starojumu. Ierobežojumus radioaktīvas koksnes ieviešanai noteikušas arī vairākas citas Baltijas jūras reģiona valstis, piemēram, Lietuva un Dānija.

Jaunajos noteikumos ietvertais regulējums paaugstinās radiācijas drošību iedzīvotājiem un videi, jo noteiks stingrākas prasības Latvijā ievestajai koksnei. Vienlaikus tiks veicināta vietējo energoresursu izmantošana un sekmēta valsts enerģētisko neatkarība, tādējādi pozitīvi ietekmēs arī Latvijas tautsaimniecību.

MK noteikumi stāsies spēkā no 2021. gada 1. janvāra.

* Secināts AS "Rīgas siltums" pasūtītajās pētījuma projektā "Šķeldas un pelnu radiometriskā kontrole ar radiācijas monitoringa vārtiem", kuru 2019. gadā īstenoja SIA "Dozimētrs" sadarbībā ar zinātnieku komandu.

Informāciju sagatavoja:

Sabiedrisko attiecību nodaļa

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Tālr. 20200305; 67026533,

e-pasts: prese@varam.gov.lv

www.varam.gov.lv

<https://www.varam.gov.lv/lv/jaunums/varam-jaunais-regulejums-noversis-radioaktivas-koksnes-ievesanu-latvija>